

*Turismul verde și
Dunărea ne unesc!*
Proiectul „Dezvoltarea și promovarea turismului
verde în sectorul dunărean al bazinului Mării
Negre (raionul Cahul, Republica Moldova;
Comunitatea teritorială Reni, Ucraina; județul
Galați, România)”

Granițe comune. Soluții comune.

PROGRAMUL COMUN DE DEZVOLTARE AL AO CLUSTERUL TURISTIC TRANSFRONTALIER „DANUBIUS”

2023–2025

Cuprins:

Secțiunea 1. Cadrul natural și populația în regiunea transfrontalieră Cahul - Reni - Galați (A. Prepelița, L. Căpățînă).....	4
Secțiunea 2. Analiza SWOT a regiunii transfrontaliere Cahul-Reni-Galați (M. Țurcanu)	6
Secțiunea 3. Dezvoltarea potențialului turistic și promovarea imaginii. Implementarea instrumentelor de marketing turistic pentru atragera turiștilor. Crearea brandului turistic (A. Prepelița)	9
Secțiunea 4. Dezvoltarea infrastructurii turistice în regiunea transfrontalieră Cahul-Reni-Galați (L. Căpățînă).....	12
Secțiunea 5. Intensificarea relațiilor economice transfrontaliere. Crearea unei piețe unice ale serviciilor turistice (V. Ioniță)	16
Secțiunea 6. Memorandumul comun de cooperare în cadrul Clusterului Turistic Transfrontalier “Danubius” (M. Țurcanu)	19

Introducere

În Republica Moldova turismul verde este recunoscut ca o formă de turism în care motivația centrală a turistului ține de observarea fenomenelor naturii și a tradițiilor locale care se află în conexiune strânsă cu natura. Turismul verde devine tot mai atractiv pentru populația țării, iar veniturile acumulate din activitatea de turism sunt în creștere și devin o sursă tot mai semnificativă pentru afacerile în domeniul turismului verde. Totodată turismul verde joacă un rol important în conservarea și protejarea mediului, dar și un mecanism eficient care contribuie la dezvoltarea comunităților locale.

Este cunoscut faptul că Uniunea Mondială pentru Conservarea Naturii definește ecoturismul astfel: *călătorie responsabilă față de mediu, în zone naturale relativ nealterate, cu scopul aprecierii naturii (și a oricăror atracții culturale trecute și prezente), care promovează conservarea, are un impact negativ scăzut, asigură o implicare socio-economică activă și aducătoare de beneficii pentru populația locală.*

Din această perspectivă, clusterul turistic este o asociație de organizații care furnizează servicii în domeniul turismului. În componența clusterului sunt firme mici și mari care interacționează constant între ele. Acestea sunt situate pe un singur teritoriu din aceeași regiune. Cooperarea se desfășoară atât la nivel intern (călătorie în țară), cât și în direcția externă (călătorie în străinătate).

Activitatea de turism are un impact semnificativ asupra economiei țării. Prin urmare, importanța sa nu poate fi subestimată. Turismul devine un criteriu pentru creșterea indicatorilor economici. Legislația Republicii Moldova definește termenul de cluster astfel: clusterul – „asociere de întreprinderi interconectate, amplasate în apropiere geografică, de regulă, aparținând unui sector sau unor sectoare conexe, precum și de instituții de cercetare științifică, universități și alte organizații, activitatea cărora este concentrată pe inovare, iar cooperarea lor permite de a spori avantajele competitive ale întreprinderilor”.

Clusterul turistic transfrontalier „Danubius” constituit în cadrul „**Proiectul transfrontalier „Dezvoltarea și promovarea turismului verde în sectorul dunărean din bazinul Mării Negre (raionul**

Cahul, Republica Moldova; Comunitatea Teritorială Reni, Ucraina; județul Galați, România)”, reprezintă o aglomerare de IMM-uri, instituții de cercetare științifică, universități și alte organizații interconectate, aparținând sectorului care ține de dezvoltarea turismului și de regulă, se află în apropiere geografică (sectorul dunărean Cahul-Reni-Galați) și care cooperează în vederea sporirii avantajelor competitive ale IMM specializate în turism și atragerea turiștilor în regiunea transfrontalieră. Clusterelor pot avea o structură simplă. Dar pot avea și o structură complexă care are la bază trei componente cheie: întreprinderi, mediul academic și autorități publice.

Clusterul turistic transfrontalier „Danubius” are drept scop să contribuie la dezvoltarea următoarelor avantaje: atragerea resurselor prin intermediul proiectelor transfrontaliere, atragerea turiștilor, creșterea productivității IMM specializate în turism, creșterea competitivității, promovarea inovațiilor și a noilor tehnologii, promovarea imaginii regiunii, acces pe piață serviciilor turistice, reputație și imagine, reducerea costurilor serviciilor turistice, contribuții la creșterea profesională a resurselor umane, organizarea instruirilor și trainingurilor pentru membrii clusterului în scopul creșterii competitivității și capacităților lor de prestare a serviciilor pentru clienți, contribuții privind apropierea de clienți și furnizori, etc.

Țin în mod deosebit, să aduc mulțumiri echipei de experți a Proiectului, Lucia Căpățină, expert IDIS „Viitorul”, care împreună cu colegii săi, *Afanasie Prepelița, Veaceslav Ioniță, Mihai Țurcanu, Olesia Vulpe, Oana Contoman, Liliana Ivanov, Halyna Marataieva* au contribuit semnificativ la dezvoltarea acestui Program.

Sperăm foarte mult că prin intermediul acestui Program comun de dezvoltare a AO „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”, turismul din sectorul dunărean al bazinului Mării Negre Cahul - Reni - Galați se va dezvolta mai intens, regiunea transfrontalieră va deveni mai atractivă pentru turiștii și totodată va contribui la *generarea constantă de beneficii pentru populația locală.*

Liubomir CHIRIAC,
Director executiv,
IDIS „Viitorul”

1.1. CADRUL NATURAL AL REGIUNII TRANSFRONTALIERE CAHUL – RENI – GALAȚI

Sectorul dunărean al bazinului Mării Negre care include unitățile administrativ-teritoriale Galați (România), Cahul (Republica Moldova) și Reni (Ucraina) se află la confluența Dunării cu râurile Prut și Siret. Sunt teritorii inegale ca mărime cu o suprafață totală de circa 6 800 km². În acest spațiu, comparativ restrâns, întâlnim o varietate mare de ecosisteme naturale. Ele, în mare parte, sunt creația Dunării și Prutului. Aceste două cursuri de apă au modelat de-a lungul timpului văi pitorești cu terase și lunci extinse, cu zăvoaie, cu bălți și lacuri, care în prezent servesc ca habitate valoroase pentru fauna și flora din zonă și nu în ultimul rând ca locuri pe unde s-au așezat cu traiul oamenii, din cele mai vechi timpuri. Pe unele segmente de vale s-au păstrat peisaje autentice, slab antropizate sau chiar intacte. În prezent acestea sunt parte a ariilor naturale protejate din regiune cum este Rezervația biosferei „Prutul de Jos”, rezervația „Parcul Natural Lunca Joasă a Prutului Inferior”, Rezervația peisagistică „Lacul Kartal”, zonele umede de importanță internațională Lacurile Prutului de Jos și lacul Kugurlui (Convenția Ramsar). Prezența acestui patrimoniu natural și proximitatea cu Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, cu Parcul Național „Munții Măcinului”, amplifică semnificativ potențialul de turism verde al acestei zone.

Din punct de vedere **geologic** teritoriul vizat are la bază structuri de platformă: Platforma Covurlui în jumătatea sudică a regiunii și Platforma Scitică în cea nordică. Sunt unități rigide ale scoarței terestre, cu un fundament cristalin, peste care se așterne o cuvertură de roci sedimentare. Cele mai tinere depozite, de la suprafață, sunt de vârstă Pliocen – Cuaternară, fiind reprezentate prin argile, nisipuri,

pietrișuri, luturi loessoide. Anume în aceste depozite a fost modelat **relieful** actual. Relieful, în ansamblu, reprezintă o câmpie, puțin fragmentată, cu valori de altitudine cuprinse între cca 300 metri în nord (Dealurile Covurlui) și est (Colinele Tigheciului) și până la 3-5 metri în partea de sud (Lunca joasă Prutului Inferior la vărsare în Dunăre). Cele mai răspândite forme de relief sunt câmpiile cu altitudinile medii cuprinse între 50-150 metri, cum este Câmpia Tecuciului, Câmpia Covurluiului și la est de Prut – Câmpia Moldovei de Sud și șesul Mării Negre cu extremitatea lui vestică. Relieful de câmpie este marcat de prezența unor văi largi și interfluvii netede. Un interes deosebit prezintă văile Dunării și Prutului, cu terase fluviale tipice, cu o răspândire în formă de trepte pe versanți și bogate în resturi faunistice de vârstă cuaternară. Depozitele de luturi loessoide de pe terase sunt fragmentate de vâlcele și ravene (râpe) adânci, în formă de mici canioane, orientate perpendicular albiei. Pe malul stâng al Prutului aceste depozite formează pereți abrupti, relativ înalți, care în asociație cu râpele adânci creează un peisaj pitoresc. Abrupturile de pe malul stâng al Dunării, la fel alcătuite din luturi loessoide, au fost consolidate și amenajate, fiind transformate în renumita faleză din Galați.

Un alt element distinct al văilor din cursul inferior al râurilor sunt luncile. În valea Prutului, lunca are o răspândire bilaterală, este largă, cu o lățime de la 4-5 până la 8-9 km. Atât porțiuni de luncă din valea Prutului, cât și din valea Dunării au fost desecate prin drenaj, altele îndiguite și arate, fiind folosite în scopuri agricole; dar s-au mai păstrat sectoare cu bălți, cu lacuri, cu vegetație spontană.

1.2. POPULAȚIA ÎN REGIUNEA TRANSFRONTALIERĂ CAHUL – RENI – GALAȚI

Populația sectorului dunărean Cahul – Reni – Galați numără în total circa 788 de mii de locuitori, iar ponderea cea mai mare revine județului Galați, care are 627 630 de locuitori, urmat de raionul Cahul – cu 124 091 de locuitori și comunitatea Reni – cu 36 117 de locuitori. În relație directă cu numărul de locuitori este *densitatea populației*, care se prezintă diferențiat în plan teritorial. Cele mai mari valori sunt înregistrate în județul Galați, peste 140 loc/km², ceea ce este cu mult mai mare decât valoarea medie a densității populației pe țară, care constituie 84,4 loc/km². Valori mai mici ale densității populației sunt în raionul Cahul, circa 80 loc/km², mai joasă decât media pe țară, care este de 86,2 loc/km². Comunitatea Reni, la fel,

se caracterizează printr-o densitate comparativ mică a populației – sub 60 loc/km², față de 69 loc/km² media pe țară.

Efectivul populației în toate trei unități administrativ-teritoriale este în scădere, fenomen care se produce practic simultan, de la începutul anilor 1990. Această tendință este determinată de specificul sporului natural și al migrației populației. *Sporul natural* este negativ, fiind cauzat de natalitatea scăzută și mortalitatea ridicată, cu o diferență în creștere în ultimii ani. În anul 2020 s-a înregistrat o scădere a populației cu peste 2100 de locuitori în județul Galați , cu aproape 170 în raionul Cahul și circa 380 în comunitatea Reni.

Tabelul 1. Situația demografică în regiunea transfrontalieră Cahul – Reni – Galați (2019-2020)

UNITĂȚI ADMINISTRATIVE	TOTAL NUMĂR LOCUITORI	LOCUITORI / KM²	POPULAȚIE URBANĂ	POPULAȚIE RURALĂ	POPULAȚIE 0-14 ANI	POPULAȚIE 15-59 ANI	POPULAȚIE PESTE 60 ANI	DURATA MEDIE A VIEȚII
Galați	627.530	140,5	361.820	265.710	84 693	400113	142.724	75,32
			57,66%	42,34%	13,50	63,76%	22,74%	
Cahul	124 091	80,6	39 431	84 660	19 866	83.092	21.133	70,9
			31,78%	68,22%	16,01%	66,96%	17,03%	
Reni	36 117	<60	18 320	17 797	3.742	21 165	11 210	71,1
			50,71	49,28%	10,3%	58,6%	31,0%	

Structura populației după mediul de trai este diferită în plan teritorial. Județul Galați se remarcă printr-un nivel de urbanizare comparativ mare, circa 58% din totalul de locuitori, pe când în raionul Cahul invers, domină populația cu reședința în mediul rural, peste 68% din totalul de locuitori. Populația comunității Reni este distribuită aproape uniform după mediul de trai.

Structura populației pe grupe de vârstă în toate trei entități teritoriale se caracterizează printr-o pondere mare a populației adulte (15-59 ani), care depășește 60% din numărul total de locuitori în județul Galați și raionul Cahul, și este aproape de această valoare în comunitatea Reni. Acest procent al populației se încadrează în categoria

populației economic active. Situația cu privire la celelalte două categorii de vârstă a populației, cea tânără (0-14 ani) și cea vârstnică (60 de ani și mai mult) se prezintă într-un mod mai diferențiat. Din acest punct de vedere se detașează comunitatea Reni, cu cea mai mare pondere a populației vârstnice, egală cu 31% din efectivul total și în același timp cu cel mai mic procent al populației tinere-circa 10% din total. În județul Galați, cota parte a populației tinere este comparativ mai mică decât cea vârstnică, respectiv cea tânără alcătuiește peste 13%, pe când cea vârstnică depășește 22% din total. La rândul său, raionul Cahul se remarcă printr-o pondere procentuală aproape egală a grupelor de vârste menționate, în jur de 16-17% din totalul de locuitori. Cota mică a

efectivului de populație tânără și ponderea mai mare a populației vârstnice denotă că regiunea este afectată de fenomenul de îmbătrânire demografică.

După speranța de viață la naștere se observă anumite diferențe la nivel de unități administrative. Conform datelor recente, speranța de viață la naștere este mai mare în județul Galați – peste 75 de ani, iar pentru unitățile administrative Cahul și Reni este în jur de 71 de ani.

Structura etnică a populației este diversă. Cea mai mare pondere, atât din numărul total al populației din regiune, cât și în plan administrativ-teritorial, o dețin românii/moldovenii – peste 96% în județul Galați, peste 78% în raionul Cahul și aproape 50% în comunitatea Reni. Ucrainenii și rușii/lipovenii sunt alte două comunități etnice bine reprezentate în regiune, cu un procent mai mare în comunitatea Reni, de până la 18% și respectiv 15% din totalul de locuitori. În raionul

Cahul, ponderea populației de etnie ucraineană și rusească este de 6-7% din total, precum și câteva sutimi se întâlnesc în județul Galați. Unice într-un fel sunt grupele etnice de bulgari și găgăuzi. Pe teritoriul administrativ Reni și în raionul Cahul formează comunități aparte. Bulgarii și găgăuzii alcătuiesc a câte circa 8% în comunitatea Reni și respectiv aproape 5% și circa 3% în raionul Cahul. Dintre alte etnii în regiune se întâlnesc romi, maghiari și altele.

Unitățile administrativ-teritoriale din regiune sunt administrate de către Consilii, formate din consilieri aleși în mod direct, care la rândul lor aleg un președinte. La nivel de localități, funcționează același principiu de alegere a autorității publice, doar că în cazul județului Galați și raionului Cahul, conducătorul localității (*primarul*) este ales în mod direct de către cetățeni, iar în comunitatea Reni (*gromada*) conducătorul localității („*starosta*”) este numit de către președintele consiliului.

Secțiunea 2

Analiza SWOT a regiunii transfrontaliere Cahul-Reni-Galați

PARTICULARITĂȚI SOCIAL-DEMOGRAFICE, ECONOMICE ȘI CULTURALE ALE REGIUNII CAHUL–RENI–GALAȚI DIN PERSPECTIVA NECESITĂȚILOR DE DEZVOLTARE A TURISMULUI VERDE (ANALIZA SWOT)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
▶ O populație relativ numeroasă: populația regiunii dunărene Cahul–Reni–Galați numără în total circa 788 de mii de locuitori (dintre care, Galați – 627 630, Cahul – cu 124 091, comunitatea Reni – cu 36 117 de locuitori) ▶ Media densității populației, per regiune: 83,6 loc/km² (Galați – 111,3 loc/km², Cahul – circa 80 loc/km², Reni – sub 60 loc/km²) ▶ Existența unei forțe de muncă relativ bine educate și diverse;	▶ Scăderea numărului populației (depopularea zonei – în Cahul și Reni, densitatea populației mai mică decât media pe țară) și îmbătrânirea demografică și, ca urmare, lipsa forței de muncă și a clienților pentru turism; ▶ Scăderea ratei de natalitate a populației și creșterea ratei de mortalitate a populației, respectiv un spor natural negativ; ▶ Starea precară a situației sociale a familiilor, o creștere a numărului de copii rămași fără îngrijire părintească și de persoane în vârstă rămase fără îngrijirea copiilor;

▶ Existența unor centre majore de populație (poli de dezvoltare); ▶ Mobilitate activă (migrație) a populației (un avantaj pentru turism); ▶ Speranța de viață relativ înaltă (75 ani – jud. Galați, aprox. câte 71 ani în Cahul și respectiv Reni). ▶ Disponibilitatea și dezvoltarea unui potențial relativ divers și bogat de resurse naturale (sol, agroclimatice, apă, biodiversitate); ▶ Potențial semnificativ și niveluri relativ ridicate de dezvoltare a agriculturii; ▶ Posibilități largi de cooperare cu țările UE, odată cu semnarea Acordului de asociere a Republicii Moldova și Ucrainei cu UE; ▶ Existența unei rețele de transport auto, feroviar și maritim care leagă cele trei unități din interiorul regiunii transfrontaliere, dar și regiunea, în ansamblu, de principalele puncte; ▶ Zonele Libere Galați și Giurgiulești, un punct strategic amplasat pe malul Dunării, cu potențial de atragere a investitorilor; ▶ Prezența în regiunea transfrontalieră a județului Galați, unitate teritorial-administrativă într-un stat membru al Uniunii Europene, cu toate oportunitățile de dezvoltare ce decurg de aici; ▶ Prezența în această zonă a celui mai mare port fluvial din Delta Dunării – Galați; ▶ Gradul de urbanizare relativ redus (58% – Galați, 52% – Cahul, ~50% – Reni) prezintă oportunități din perspectiva condițiilor pentru dezvoltarea turismului rural; ▶ Prezența universităților din Cahul și Galați; ▶ Existența unor strategii locale de dezvoltare, inclusiv a turismului și a unor agenții cu atribuții în acest scop; ▶ Existența structurilor de primire turistică cu funcție de cazare; ▶ Funcționarea unei rețele extinse de restaurante, cafenele, pizzerii, baruri, cluburi de noapte etc.; ▶ Existența rezervațiilor cunoscute, a monumentelor naturii și a atracțiilor turistice cu potențial istoric/arheologic; ▶ Poziția geografică favorabilă cu acces la Dunăre și, indirect, la mare.	▶ Scăderea potențialului de resurse umane; ▶ Existența unei ponderi scăzute a forței umane de muncă calificate (inclusiv în sectorul turismului); ▶ Nivel scăzut de dezvoltare economică în unitățile Cahul și Reni, în comparație cu Galați; ▶ Productivitate scăzută a muncii și costuri de producție ridicate și, în consecință, competitivitate scăzută, valabil în special pentru Cahul și Reni; ▶ Un volum relativ scăzut de investiții în economie; ▶ Piață îngustă pentru bunuri și servicii; ▶ Corupție în toate domeniile și la toate nivelurile; ▶ Potențial de export nesemnificativ al economiei, valabil în primul rând pentru Reni și Cahul; ▶ Insuficiența resurselor financiare necesare pentru dezvoltarea infrastructurii turistice, serviciilor și marketingului turistic, amenajarea punctelor de atracție turistică; ▶ Ritm de creștere a nivelului de trai inferior ritmului de creștere regional și național; ▶ Puterea de cumpărare redusă a populației; ▶ Concentrarea economiei în centrele urbane ale respectivelor regiuni; ▶ Nivelul redus de atractivitate din perspectiva problemei calității infrastructurii; ▶ Dezvoltarea relativ slabă a unităților de procesare a producției agricole.
--	--

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
▶ Diversitatea etnică și culturală a regiunii transfrontaliere dar, simultan și faptul că majoritatea locuitorilor în toate cele trei unități teritorial-administrative sunt etnicii români: precondiție pentru turismul etnografic; ▶ Potențialul ridicat de persoane de vârstă economic – activă și de vârstă de pensionare; ▶ Majoritatea populației (~60%) regiunii transfrontaliere o alcătuiesc persoanele adulte, apte de a dezvolta ramura turismului verde și/sau rural; ▶ Remitențe substanțiale din partea lucrătorilor de peste hotare; ▶ Unii emigranți care se întorc acasă cu bune practici învățate din diferite țări; ▶ Dorința locuitorilor de a dezvolta un spirit antreprenorial, inclusiv în domeniul turismului; ▶ Creșterea experienței și a nivelului de profesionalism al instituțiilor publice; ▶ Creșterea investițiilor străine, sau potențialul acestei creșteri; ▶ Condiții favorabile pentru dezvoltarea instalațiilor de producție a energiei din surse regenerabile – parcuri eoliene și fotovoltaice; ▶ Posibilitățile de acces la finanțare avantajoasă, inclusiv nerambursabilă, inclusiv datorită obținerii de către R. Moldova și Ucraina a statutului de candidat la aderarea la UE; ▶ Condiții climatice favorabile pentru dezvoltarea potențialului viticol și a industriei vinului; ▶ Condiții climatice și potențialul uman necesar dezvoltării ramurii producției agricole „eco”.	▶ Instabilitate politică și economică determinată de invazia rusă a Ucrainei cu toate consecințele sociale și demografice pe care le are; ▶ Migrația, în special cea a tinerilor, reprezintă totodată și o amenințare din perspectiva riscurilor pe care le are pentru potențialul de dezvoltare, inclusiv turistică, a acestor regiuni; ▶ Prevalența unui tip demografic modern, cu o rată scăzută a natalității; ▶ Lipsa forței de muncă; ▶ Deteriorarea stării de sănătate a populației; ▶ Nivel ridicat de uzură a mașinilor și echipamentelor; ▶ Concurența produselor importate; ▶ Tendința investitorilor de a concentra resursele în regiunile mai dezvoltate ale țărilor respective; ▶ Consecințele schimbărilor climaterice la nivel de unitate/ regiune; ▶ Restricționarea trecerii hotarului dintre state; ▶ Cadrul legislativ relativ instabil/fluctuant ceea ce împiedică adaptarea afacerilor.

Secțiunea 3

Dezvoltarea potențialului turistic și promovarea imaginii. Implementarea instrumentelor de marketing turistic pentru atragerea turiștilor. Crearea brandului turistic.

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLIMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
Scopul 1. Dezvoltarea și promovarea potențialului turistic. Implementarea instrumentelor de marketing turistic pentru atragerea turiștilor. Crearea brandului turistic						
1.1.	Organizarea și înregistrarea Asociațiilor Obștești (AO) Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” în fiecare din unitățile teritoriale.	2023	IDIS „Viitorul”, Consiliul de Administrare a Clusterului Turistic Transfrontalier „Danubius”	Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați/ Consiliul raional Cahul/ Administrația comunității Reni/ Agenți economici ai sectorului turistic	Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din unitățile teritoriale	granturi / fonduri private
1.2.	Consolidarea parteneriatului transfrontalier dintre administrațiile publice locale, universități, centre de cercetare și culturale, agenți economici din unitățile administrativ-teritoriale Galați (România), Cahul (Republica Moldova) și Reni (Ucraina)	Sistematic	Consiliul de Administrare a Clusterului Turistic Transfrontalier „Danubius”	Autorități locale / organizații publice / agenți economici	Planuri/ activități/ proiecte comune de acțiune	Bugetele raionale și locale / granturi / fonduri private
1.3.	Dezvoltarea și mentenanța paginii web www.danube-ecotravel.com pentru promovarea turismului verde transfrontalier	Sistematic	Consiliul raional Cahul, Departamentul de Cultură	Membrii AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din unitățile teritoriale	Pagina web: Turismul Verde și Dunărea ne unesc!	Buget raional/ Granturi/ apeluri de proiecte

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLIMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
1.4.	Promovarea celor 3 rute turistice transfrontaliere elaborate în cadrul Proiectului BSB-817 și conectarea lor la rețeaua națională și internațională de rute turistice	Sistematic	IDIS „Viitorul”; Experții locali în turism, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Agenți economici ai sectorului turistic / Organizații publice	3 rute turistice tematice promovate: ecoturistică, istorico-culturală și etnografic-gastronomică	Granturi/apeluri de proiecte
1.5.	Diseminarea hărții rutelor turistice din sectorul dunărean al Bazinului Mării Negre la diverse evenimente locale, naționale și regionale: expoziții, târguri, festivaluri etc.	Sistematic	AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Organizații publice / agenți economici/ IDIS „Viitorul”	Numărul de evenimente la care a fost prezentată/ diseminată Harta turistică elaborată	Granturi/apeluri de proiecte/ buget local sau instituțional
1.6.	Elaborarea materialelor de diseminare, precum Buletine informative în Reni, Cahul și Galați (format digital și/sau tipărit), Calendarul evenimentelor culturale, dar și pliante, ghiduri pentru a pune în valoare potențialul turistic, dar și modalitățile de valorificare eficientă a acestuia.	Semestrial/ anual	AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați/ Consiliul raional Cahul/ Administrația comunității Reni	Organizații publice / agenți economici din sectorul turistic, IDIS „Viitorul”	Buletine informative în Reni, Cahul și Galați (format digital și/sau tipărit) elaborate; Calendarul evenimentelor culturale elaborat; Pliante, ghiduri etc.	Granturi/apeluri de proiecte/ buget local sau instituțional
1.7.	Distribuirea filmului documentar pentru promovarea potențialului turistic din regiunea transfrontalieră Cahul-Reni-Galați	Sistematic	IDIS „Viitorul”, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Organizații publice / agenții economici din sectorul turistic	Film diseminat	Granturi/apeluri de proiecte/ buget local sau instituțional
1.8.	Organizare de seminarii, conferințe, mese rotunde tematice pe subiecte ce țin de promovare și valorificarea potențialului turistic verde	Sistematic	AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	furnizorii de servicii turistice, IDIS „Viitorul”	Promovarea potențialului turistic	Bugetele raionale și locale / granturi / fonduri private

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLIMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
1.9.	Vizită anuală de studiu pentru schimbul de experiență cu cele mai noi realizări și bune practici de dezvoltare și promovare a turismului verde transfrontalier	Anual	IDIS „Viitorul”, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați/ Consiliul raional Cahul/ Administrația comunității Reni, agenții economici din sectorul turistic	Vizită de studiu organizată	Bugetele raionale și locale, granturi, fonduri private
1.10.	Participarea la festivaluri, expoziții, târguri etc.	Anual	AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Organizații publice / agenți economici, IDIS „Viitorul”	Promovarea potențialului turistic	Buget instituțional/ granturi / fonduri private
1.11.	Organizarea Festivalului din Luncă	Anual	Consiliul raional Cahul/ Administrația comunității Reni, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Organizații publice, meșteri populari, agenți economici, IDIS „Viitorul”	Festival organizat prin rotație: un an la Reni, al doilea an la Cahul	Bugetele raionale și locale / granturi / fonduri private
1.12.	Elaborarea brandului turistic al regiunii transfrontaliere ca element/ mecanism de promovare a identității vizuale a destinației turistice	2025	AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați/ Consiliul raional Cahul/ Administrația comunității Reni, agenți economici	Brand turistic elaborat	granturi / fonduri private/ apeluri de proiecte
1.13.	Cooperarea cu diaspora pentru promovarea imaginii regiunii și atragerea de turiști străini	Sistematic	AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Organizații publice / agenți economici, IDIS „Viitorul”	Numărul de articole/ interviuri/ articole scrise/ diseminate	granturi / fonduri private/ apeluri de proiecte

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLIMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
1.14.	Utilizarea continuă a platformelor online pentru promovarea resurselor și destinațiilor turistice: tripadvisor, travalyst etc.	Sistematic	AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	agenți economici, APL	Numărul de vizualizări/ recenzii	granturi / fonduri private/ apeluri de proiecte
1.15.	Participarea la Forumul de investiții în turism	Anual	AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați/ Consiliul raional Cahul/ Administrația comunității Reni, agenți economici	Numărul de întâlniri B2B, parteneriate încheiate	Bugetele raionale și locale / granturi /

Secțiunea 4

Dezvoltarea infrastructurii turistice în regiunea transfrontalieră Cahul-Reni-Galați

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLIMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
Scopul 2. Dezvoltarea infrastructurii turistice verzi în regiunea transfrontalieră Cahul-Reni-Galați						
2.1.	Modernizarea infrastructurii rutiere	Sistematic	APL, Consiliul de Administrare a Clusterului Turistic Transfrontalier „Danubius”	Membrii AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Infrastructură rutieră modernizată	Programe de stat/ apeluri de proiecte/ fonduri europene
2.2.	Modernizarea infrastructurii edilitare (apă-canalizare, gaze naturale, telecomunicații etc.)	Sistematic	APL, Consiliul de Administrare a Clusterului Turistic Transfrontalier „Danubius”	Membrii AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Infrastructură edilitară modernizată	Programe de stat/ apeluri de proiecte/ fonduri europene

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLEMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
2.3.	Amenajarea și instalarea indicatoarelor rutiere și turistice	Sistematic	APL, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	agenți economici, IDIS „Viitorul”	Indicatoare rutiere și turistice instalate	Programe de stat/ apeluri de proiecte/ fonduri europene
2.4.	Dezvoltarea infrastructurii verzi în limitele ariilor naturale protejate: puncte de belvedere, panouri de interpretare, turnuri de observare, echipamente pentru observarea păsărilor, foișoare etc.	2025	Administrația ariei/ ariilor naturale protejate, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”, APL	agenți economici, IDIS „Viitorul”	Elemente de infrastructură verde dezvoltată	Programe de stat/ apeluri de proiecte/ fonduri europene
2.5.	Dezvoltarea infrastructurii de vizitare (în conformitate cu Planul de Management al ariei naturale protejate): ▶ amenajarea unor centre de vizitare; ▶ amenajarea panourilor cu traseele turistice tematice inclusiv locuri de popas, informații despre traseu, indicatoare de orientare etc.; ▶ amenajarea cu panouri informative și de avertizare; ▶ turnuri de observare etc.	2023-2025	Administrația ariei naturale protejate, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”, APL	Administrația publică centrală, agenți economici, IDIS „Viitorul”	Elemente de infrastructură de vizitare amenajate	Programe de stat/ apeluri de proiecte/ fonduri europene
2.6.	Diversificarea infrastructurii turistice de agrement: înființare, reabilitare, modernizare și amenajare de parcuri; amenajare baze de agrement	2023	IDIS „Viitorul”	Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați/ Consiliul raional Cahul/ Administrația comunității Reni/ Agenți economici din sectorul turistic	Elemente de infrastructură turistică de agrement modernizată/ diversificată	Programe de stat/ apeluri de proiecte/ fonduri europene

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLEMENTARE	INSTITUȚII RESPONSA-BILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
2.7.	Elaborarea și amplasarea panourilor informative la obiectivele/ atracțiile turistice (naturale și/sau antropice)	Sistematic	AO Clusterul Turistic Trans-frontalier „Danubius”, APL	Organizații publice / agenți economici	Numărul de panouri instalate	Bugetele raionale și locale / granturi / fonduri private
2.8.	Amenajarea unor parcări în apropierea obiectivelor turistice/ în limitele destinațiilor turistice	Sistematic	APL, AO Clusterul Turistic Trans-frontalier „Danubius”	Organizații publice / agenți economici, Administrația publică centrală, IDIS „Viitorul”	Numărul de parcări amenajate	Bugetele raionale și locale / granturi / fonduri private
2.9.	Crearea unei infrastructuri publice de mici dimensiuni în nemijlocita apropiere de atracțiile turistice, precum toalete ecologice, sistem de management al deșeurilor, spații amenajate pentru petrecerea timpului liber, inclusiv cu spații de joacă pentru copii etc.	Sistematic	APL, AO Clusterul Turistic Trans-frontalier „Danubius”	Organizații publice / agenți economici	Elemente de infrastructură de mici dimensiuni amenajate	Bugetele raionale și locale / granturi / fonduri private/ fonduri europene
2.10.	Modernizarea centrelor de informare turistică (Cahul, Galați, Reni)	Sistematic	APL, AO Clusterul Turistic Trans-frontalier „Danubius”	Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați/ Consiliul raional Cahul/ Administrația comunității Reni/ Agenți economici din sectorul turistic	Centru de informare turistică modernizat	Bugetele instituționale / granturi / fonduri private/ fonduri europene
2.11.	Amenajarea punctelor de informare și de promovare a destinațiilor turistice	Sistematic	APL, AO Clusterul Turistic Trans-frontalier „Danubius”	Agenți economici	Puncte de informare turistică amenajate	granturi / fonduri private/ fonduri europene

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLEMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
2.12.	Construirea infrastructurii necesare pentru asigurarea siguranței turiștilor: amenajarea de adăposturi, refugii etc.	2025	APL, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Organizații publice / agenți economici/ APL	Elemente de infrastructură construită	granturi / fonduri private/ fonduri europene
2.13.	Modernizarea infrastructurii de transport în comun la nivel de destinație, inclusiv prin elaborarea schemelor de deplasare (orar, direcție, periodicitate etc.)	Anual	APL, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Organizații publice / agenți economici	Schema pentru transport în comun disponibilă	Bugetele instituționale / granturi / fonduri private/ fonduri europene
2.14.	Crearea de structuri de primire turistică complementară: camping-uri, glamping-uri, bungalouri etc.	2025	APL, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Organizații publice / agenți economici	Numărul de structuri de primire turistică complementară creată	
2.15.	Consolidarea amenajărilor cu elemente de infrastructură a celor 3 trasee turistice tematice elaborate în cadrul Proiectului BSB-817 și amenajarea altor trasee noi	Sistematic	Experții locali în turism, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”, IDIS „Viitorul”	APL, APC, Agenți economici din sectorul turistic / Organizații publice	3 rute turistice tematice amenajate	Granturi/ apeluri de proiecte
2.16.	Integrarea meșterilor populari din raionul Cahul în <i>Ruta Meșteșugarilor</i> și extinderea acestei rute în context transfrontalier – Galați, Reni.	2025	AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”, IDIS „Viitorul”	APL, APC, Agenți economici din sectorul turistic / Organizații publice	Numărul de meșteri populari incluși în <i>Ruta Meșteșugarilor</i>	Granturi/ apeluri de proiecte

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLEMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
Scopul 3. Intensificarea relațiilor economice transfrontaliere. Crearea unei piețe unice ale serviciilor turistice.						
3.1.	Crearea unui mecanism unic de cercetare și analiză a pieței serviciilor turistice din regiune	2023	APL, Agenții economici care formează clusterul, Universitățile din regiune	ONG-uri locale și naționale specializate în analize și cercetări	Studii de piață privind potențialul turistic al regiunii	Granturi, Contribuția agenților economici
3.2.	Crearea Brandului Regional	2023-2024	APL, Agenții economici din Regiune	Companii specializate în creare și promovare de Brand	Brand Turistic regional și promovarea lui în cele trei țări ale regiunii: R. Moldova, România și Ucraina	Granturi, Contribuția agenților economici
3.3.	Marketing și PR unic în promovarea regiunii ca destinație turistică și promovarea produselor turistice locale	2023-2025	APL, Agenții economici din regiune	Companii specializate în Marketing și PR	Elaborarea unui concept de Marketing și PR privind Regiunea ca destinație turistică	Granturi, Contribuția agenților economici
3.4.	Atragerea clienților, din țară, din țările partenere și din alte țări prin campanii de promovare a Regiunii ca destinație turistică	2023-2025	APL, Agenții economici din regiune, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	Companii specializate în promovarea produselor turistice	Campanii de promovare a regiunii și de atragere a turiștilor	Granturi, Bugetele locale, Contribuția agenților economici
3.5.	Organizarea campaniilor de promovare comună a tuturor clienților clusterului	2023-2024	APL, Agenții economici din regiune	ONG-uri locale și naționale	Crearea unei platforme unice de promovare a clusterului și companiilor care formează clusterul	Granturi, Bugetele locale, Contribuția agenților economici

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLIMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
3.6.	Crearea unei platforme de reprezentare unică a tuturor membrilor clusterului în relațiile cu autoritățile	2023	Crearea unui Grup de Lucru a Clusterului Turistic Transfrontalier „Danubius”, APL, Agenții economici din regiune	ONG-uri locale și naționale	Crearea unui Grup de Lucru, care va reprezenta clusterul și membrii săi în relații cu autoritățile. Elaborarea și editarea anuală a Cărții Albe privind Turismul verde transfrontalier, campanii de advocacy și lobby pentru turismul verde transfrontalier	Granturi, Bugetele locale, Contribuția agenților economici
3.7.	Organizarea instruirilor și trainingurilor pentru membrii clusterului în scopul creșterii competitivității și capacităților lor de prestare a serviciilor pentru clienți	2023-2025	APL, Agenții economici din regiune, AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”	ONG-uri locale și naționale	Crearea unui modulu de studii pe diverse tematici pentru companiile care formează clusterul.	Granturi, Bugetele locale, Contribuția agenților economici
3.8.	Optimizarea costurilor și creșterea competitivității membrilor clusterului prin achiziții comune de bunuri și servicii	2023	AO Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”, APL, Agenții economici din regiune	ONG-uri locale și naționale	Crearea unei platforme unice de achiziții de bunuri și servicii pentru membrii clusterului, Obținerea de condiții și prețuri preferențiale pentru membrii clusterului	Granturi, Bugetele locale, Contribuția agenților economici

NR.	ACTIVITĂȚI	CRONOLOGIE DE IMPLIMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	PARTENERI	REZULTATE	SURSE DE FINANȚARE
3.9.	Asistență membrilor clusterului în finanțare și atragere de capital	2023	APL, Agenții economici din regiune, AO Clusterul Turistic Trans-frontalier „Danubius”	ONG-uri locale și naționale	Formarea unei subdiviziuni specializate în pregătirea proiectelor și elaborarea de planuri de afaceri în vederea atragerii de resurse financiare atât pentru grupe de companii, cât și companii individuale	Granturi, Bugetele locale, Contribuția agenților economici
3.10.	Elaborarea de produse turistice noi	2024-2025	APL, Agenții economici din regiune, AO Clusterul Turistic Trans-frontalier „Danubius”	ONG-uri locale și naționale	Cercetarea pieței, elaborarea și promovare de produse turistice noi în regiune în vederea atragerii de noi clienți și menținerea celor existenți	Granturi, Bugetele locale, Contribuția agenților economici
3.11.	Consolidarea comunicării interne între membrii clusterului	2023	APL, Agenții economici din regiune, AO Clusterul Turistic Trans-frontalier „Danubius”	ONG-uri locale și naționale	Crearea unui mecanism de comunicare internă a membrilor clusterului, crearea de publicații comune și crearea unei platforme comune de comunicare cu publicul	Granturi, Bugetele locale, Contribuția agenților economici

MEMORANDUM DE COOPERARE

**încheiat la 2 iunie 2023, în mun. Cahul privind
crearea Clusterului Turistic Transfrontalier „Danubius”**

Noi, reprezentanții Asociației Obștești „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din Republica Moldova, ai Asociației Obștești „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din România și ai Asociației Obștești „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din Ucraina,

urmărind obiectivul turismului transfrontalier în regiunea transfrontalieră Cahul-Reni-Galați și dincolo de limitele teritorial-administrative ale aceste regiuni,

ținând cont de experiența comună acumulată de prestatorii de servicii turistice din regiunile Cahul, Galați și Reni pe parcursul anilor 2021-2023, în cadrul activităților comune desfășurate,

având în vedere posibilitățile și resursele acestor prestatori și recunoscând importanța, pentru dezvoltarea turismului în regiunea Dunării de Jos, a continuării conlucrării și cooperării dintre acești operatori de servicii,

exprimând intenția de unire a eforturilor de promovare a unei cooperări internaționale reciproc avantajoase în vederea realizării obiectivului dezvoltării generale a regiunii transfrontaliere vizate, inclusiv prin atragerea de investiții și crearea de noi locuri de muncă,

recunoscând posibilitățile pe care le oferă cooperarea în bază de cluster în sensul oportunităților de promovare a competitivității și dezvoltării social-economice,

fiind sprijiniți totodată de Uniunea Europeană ce finanțează Proiectul „Dezvoltarea și promovarea turismului verde în sectorul dunărean al bazinului Mării Negre (raionul Cahul, Republica Moldova; Comunitatea teritorială Reni, Ucraina; județul Galați, România)”, printre obiectivele căruia se numără inclusiv crearea unui cluster turistic în regiunea transfrontalieră.

FACEM CUNOSCUTĂ DECIZIA COMUNĂ DE CONSTITUIRE A CLUSTERULUI TURISTIC TRANSFRONTALIER „DANUBIUS”

Secțiunea 1 Misiunea și scopul Memorandumului de cooperare privind crearea clusterului turistic

1. Scopul Memorandumului este de a stabili un parteneriat transfrontalier pentru dezvoltarea turismului în regiunea transfrontalieră a Dunării de Jos, contribuind astfel la sporirea competitivității mediului de afaceri pentru valorificarea și promovarea la scară internațională a produsului turistic specific regiunii Dunării de jos.
2. Misiunea Clusterului Turistic Transfrontalier „Danubius” este aceea de a deveni cadrul de cooperare internațională între operatorii de servicii turistice din regiunea transfrontalieră Cahul-Reni-Galați și dincolo de limitele teritorial-administrative ale acestei regiuni, pentru a le permite acestor operatori să valorifice în comun oportunitățile de promovare și dezvoltare a turismului transfrontalier durabil.
3. Pentru realizarea misiunii și atingerea scopului propus, Memorandumul de față numește membrii-fondatori ai clusterului, stabilește obiectivele clusterului, specifică drepturile și îndatoririle membrilor clusterului și definește modalitățile de cooperare în cadrul clusterului și de gestionare a activității sale.

Secțiunea 2 Principiile de activitate ale Clusterului Turistic Transfrontalier „Danubius”

1. Clusterul se constituie și își desfășoară activitatea în baza principiilor:
 - ▶ libertății de asociere;
 - ▶ transparenței
 - ▶ legalității;
 - ▶ pluralității de opinii și egalității oportunității de exprimare a tuturor membrilor;
 - ▶ liberei exprimări a opiniei de către toți membrii;
 - ▶ independenței membrilor;
 - ▶ caracterului său apolitic;
 - ▶ promovării interesului comun al membrilor de asigurare dezvoltării turismului verde transfrontalier;
 - ▶ respectului reciproc.
2. Clusterul se bucură de libertate și independență în ceea ce privește adoptarea deciziilor (recomandărilor), înaintarea lor și realizarea diferitor acțiuni în interesul exclusiv al dezvoltării și promovării turismului verde transfrontalier.
3. Clusterul este liber să-și aleagă activitățile, formele și metodele de activitate și să-și stabilească structura internă de organizare.

Secțiunea 3 Obiectivele clusterului și metodele de realizare

1. Dezvoltarea și promovarea ecoturismului, turismului verde, dar și a altor forme de turism prietenoase mediului, inclusiv turismul rural, promovarea obiectivelor naturale și culturale cu valențe turistice și dezvoltarea durabilă transfrontalieră prin:
 - a) elaborarea și implementarea de programe socio-economice de dezvoltare durabilă și prietenoasă mediului.
 - b) instruirea, educarea și formarea tineretului în dezvoltarea turismului durabil în spiritul promovării valorilor și obiectivelor Uniunii Europene.
 - c) acțiuni de promovare a elementelor culturii tradiționale cu valențe turistice.
 - d) acțiuni de promovare a elementelor obiectivelor turistice naturale din limitele Clusterului turistic transfrontalier „Danubius”.
 - d) oferirea de consultanță autorităților publice locale și agenților economici în întocmirea de proiecte.
2. Satisfacerea nevoilor crescânde de sănătate, de dezvoltare a personalității, a condițiilor de muncă și de odihnă prin intermediul turismului.
3. Promovarea turismului transfrontalier verde prin elaborarea de strategii pentru atragerea turiștilor în unitățile teritorial-administrative Cahul, Reni, Galați, dar și pe restul regiunii transfrontaliere.
4. Atragerea de investiții și fonduri externe în regiunea transfrontalieră Cahul-Reni-Galați prin urmărirea oportunităților de finanțare, participarea în programe europene și internaționale, scrierea proiectelor în beneficiul comun al operatorilor turistici din regiunea transfrontalieră etc.
5. Transmiterea și diseminarea bunelor practici între operatorii turistici din România, Ucraina și R. Moldova la nivelul regiunii transfrontaliere.
6. Promovarea și sprijinirea reciprocă a operatorilor turistici din România, Ucraina și R. Moldova în scopul dezvoltării generale a turismului la nivel regional transfrontalier.
7. Pentru a-și realiza scopurile, Clusterul va desfășura următoarele activități:
 - ▶ organizarea și planificarea transfrontalieră activității de marketing în scopul elaborării de programe de marketing pentru promovarea durabilă a obiectivelor turistice (naturale și antropice);
 - ▶ inițierea și/sau participarea la desfășurarea unor studii transfrontaliere de piață /marketing;
 - ▶ consolidarea și dezvoltarea turismului intern prin toate formele de turism prietenos mediului printr-o activitate susținută de marketing și în special printr-o activitate de promovare specifică;
 - ▶ acordarea de sprijin autorităților locale pentru promovarea turismului verde transfrontalier;
 - ▶ elaborarea unor strategii turistice durabile și realizarea de programe prin care să se evidențieze unicitatea obiectivelor turistice și să le promoveze într-un cadru și în beneficiu transfrontalier;
 - ▶ realizarea de consiliere pentru impunerea unor standarde ridicate a calității serviciilor turistice de cazare și agrement (reabilitare, modernizare, creare, extinderea bazelor de cazare cu utilitate corespunzătoare, ex., pensiuni-etalon);
 - ▶ realizarea, la nivel transfrontalier, de activități de promovare a produselor turistice rurale și a activităților cu specific turistic și ecoturistic, în vederea dezvoltării turismului local, în paralel cu antrenarea, prin activități specifice, a comunității locale la dezvoltarea unor destinații ecoturistice cu identitate;

- ▶ conlucrarea transfrontalieră cu factorii din domeniul culturii, sportului, învățământului pentru valorificarea resurselor turistice precum și a celor neintroduse încă în circuit;
- ▶ elaborarea unor proiecte transfrontaliere cu finanțare națională și internațională pentru dezvoltarea turismului și dezvoltarea durabilă a localităților;
- ▶ inițierea, derularea și promovarea de proiecte specifice activității de marketing/promovare, la nivel local, național și internațional, ce are în vedere promovarea cooperării transfrontaliere și dezvoltarea durabilă a regiunii transfrontaliere.
- ▶ inițierea, sprijinirea și/ sau organizarea unor programe de formare profesională prin parteneriate în domeniul turismului și scrierii de proiecte cu finanțare nerambursabilă în scopul creării unei rețele transfrontaliere de specialiști în domeniul marketingului, în general, și promovării, în special și a scrierii și implementării de proiecte;
- ▶ editarea și diseminarea de materiale promoționale (reviste, broșuri etc.) în scopul promovării a celor produse turistice care conferă diferențiere;
- ▶ editarea de ghiduri turistice în domeniul turismului etc.;
- ▶ organizarea și/sau participarea la workshop-uri, conferințe, simpozioane, târguri de turism etc., la nivel internațional/ transfrontalier, pentru promovarea obiectivelor turistice naturale și antropice ce conferă identitate zonei;
- ▶ inițierea unor colaborări/cooperări instituționale, mobilități ale membrilor clusterului, afilierea la organizații interne, locale, zonale etc. și/sau internaționale, în paralel cu atragerea de fonduri, investitori, sponsorizări etc., în vederea îmbunătățirii imaginii turistice a Republicii Moldova, României și Ucrainei și a evidențierii elementelor identitare și eventual, al unor concentrări de obiective turistice, creatoare de brand turistic reprezentativ la nivel regional și transfrontalier;
- ▶ participarea la manifestările inițiate la nivel local, național și internațional ce au ca scop promovarea turismului;
- ▶ inițierea și dezvoltarea de parteneriate locale și / sau regionale pentru atragerea de fonduri, sponsorizări în vederea promovării turismului rural;
- ▶ promovarea oportunităților turistice din Republica Moldova, România și Ucraina și din regiune prin cooperarea și/sau afilierea cu/ la organisme interne și/ sau internaționale;
- ▶ orice alte activități care conduc la dezvoltarea turismului și la dezvoltare durabilă;
- ▶ organizarea și participarea la seminare, conferințe, întruniri, lecții etc., în vederea realizării scopurilor statutare cu atragerea specialiștilor calificați în domeniile prioritare de activitate ale Clusterului;
- ▶ ridicarea nivelului calitativ al potențialului cognitiv și intelectual al cetățenilor;
- ▶ editarea și multiplicarea publicațiilor periodice;
- ▶ acordarea, în conformitate cu cerințele legislației, a asistenței consultative, analiză, evaluare, monitorizare în toate sectoarele și sferile social-economice;
- ▶ elaborarea, implementarea/ realizarea, evaluarea și monitorizarea diferitelor proiecte la nivel local/național în scopul dezvoltării potențialului socio-economic și uman al Republicii Moldova, României și Ucrainei în scopul atingerii obiectivelor Clusterului.

Secțiunea 4 Forma de organizare și cooperare a clusterului

1. Clusterul turistic din regiunea transfrontalieră Cahul-Reni-Galați se constituie sub forma unei asocieri libere și deschise, fără personalitate juridică. Gestionarea activităților Clusterului se face de către Consiliul de Administrare al Clusterului, compus din cei 3 membri, câte unul din fiecare organizație: ai Asociației Obștești „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din Republica Moldova, ai Asociației Obștești „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din România și ai Asociației Obștești „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din Comunitatea Teritorială Reni, Ucraina.
2. Adunarea generală a Clusterului este alcătuită din toți membrii Clusterului și convocată ori de câte ori o cer interesele Clusterului, dar nu mai rar decât o dată pe an pentru a determina direcțiile principale de activitate a Clusterului.
3. Adunarea Generală este deliberativă numai în cazul când sunt prezenți 50% plus unu din numărul total al membrilor sau reprezentanților acestora.

Secțiunea 5 Membrii Clusterului

1. Membrii Fondatori ai Clusterului Turistic Transfrontalier „Danubius”: Asociația Obștească „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din Republica Moldova, Asociația Obștească „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din România și Asociația Obștească „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius” din Ucraina,
2. Toți operatorii economici, persoanele fizice și alte entități ce fac parte din cele trei asociații devin în mod automat membri ai Clusterului turistic transfrontalier „Danubius”.
3. Consiliul de administrare are dreptul să primească, prin majoritate simplă, noi membri ai clusterului din regiunea transfrontalieră a Dunării de jos.
4. Membri ai clusterului pot deveni atât operatori economici în sfera turismului, cât și persoane fizice, autorități publice locale, instituții publice, de cercetare, cultură, învățământ ș.a. Entități ce confirmă adeziunea la scopul și misiunea Clusterului.
5. Membrii clusterului au dreptul:
 - ▶ de a fi reprezentați și de a-și alege reprezentanții în Consiliul de Administrare al Clusterului,
 - ▶ de a participa la sesiunile Adunării Generale contribuind la procesul de elaborare și aprobare a proiectelor și strategiilor de dezvoltare a clusterului,
 - ▶ de a beneficia de pe urma activității Clusterului participând la programele și activitățile acestuia.
6. Membrii clusterului au obligația:
 - ▶ de a participa la activitățile organizate de Cluster, de promovare și dezvoltare a serviciilor turistice la nivel transfrontalier în regiunea Dunării de Jos,
 - ▶ de a-și aduce contribuția la proiectele realizate în beneficiul comun al dezvoltării turismului verde transfrontalier,
 - ▶ de a se sprijini și promova reciproc, în limita posibilităților și în spiritul cooperării mutual benefice în regiunea transfrontalieră,
 - ▶ de a atrage în Cluster noi membri.

Secțiunea 6 Dispoziții finale

1. Acest memorandum se încheie pe o durată nelimitată.
2. Textul său poate fi modificat de Consiliul de Administrare format din cei trei membri fondatori.
3. Clusterul are ca instrument de promovare pagina web www.danube-ecotravel.com, creată în cadrul proiectului „Dezvoltarea și promovarea turismului verde în sectorul dunărean al bazinului Mării Negre”, BSB-817.
4. Versiunea în limba română a acestui Memorandum are precedent în fața versiunii în oricare altă limbă.

Semnatați:

Sergiu RENȚA, Coordonator proiect, CR Cahul Director executiv al AO „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”, raionul Cahul, Moldova.	Georgeta BELALÎ, Director executiv al AO „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”, or. Reni, Ucraina.	Bogdan Dumitrache BRATOVEANU Director executiv al AO „Clusterul Turistic Transfrontalier „Danubius”, jud. Galați, România.
Liubomir CHIRIAC, Manager de proiect, director executiv al IDIS „Viitorul”	Liliana IVANOVA, Coordonator de proiect, Comunitatea teritorială Reni	Cristian MUNTENIȚĂ, Coordonator de proiect, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Semnat în 8 exemplare, 4 în limba română și 4 în limba engleză

Cahul,
2 iunie, 2023